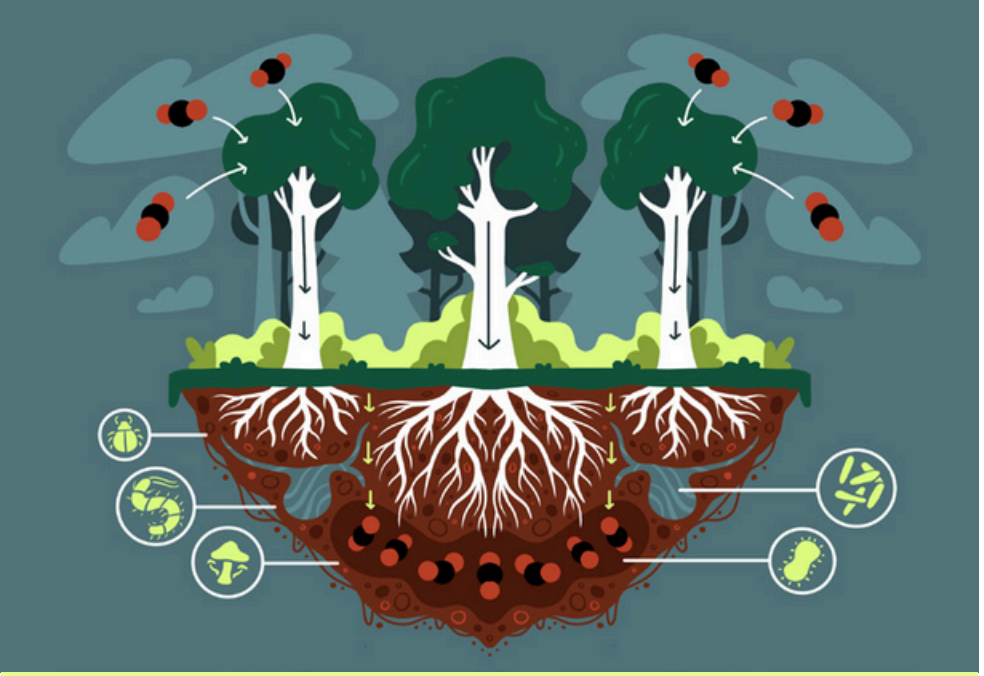

2. gaia

Baso lurzoruek ingurumen-helburuak lortzen laguntzen dute

Baso lurzoruek funtsezko zeregina dute klima-aldaketa arintzeko eta biodibertsitatearen galera geldiarazteko helburuak lortzeko. Funtsezko biodibertsitatea barne hartzen dute, eta karbono kopuru esanguratsuak biltegiratzen eta bahitzen dituzte.

Landare-materialaren eta sustrai-sistemen deskonposiziotik sortutako materia organikoa metatzean, baso lurzoruek karbono-hustubide gisa jarduten dute, karbonoa hamarkadetan edo mendeetan egonkortuz. Aldiz, landarediak – hala nola zuhaitzek eta sastrakek – karbonoa modu dinamikoagoan biltegiratzen du, hazkuntzan zehar xurgapena azkarragoa da, bai eta deskonposaketan edo aldaketan ematen den askapena ere. Landaredia funtsezkoa bada ere atmosferako karbonoa fotosintesiaren bidez harrapatzeko, baso lurzoruek erreserba egonkor eta iraunkorra eskaintzen dute; horren ondorioz, bi osagaiak funtsezkoak eta elkarren osagarriak dira karbonoaren ziklo globalean.

HoliSoils
Working together for forest soils

GAKO-IDEIAK

01

Askotan ez da kontuan hartzen baso lurzoruak karbonoa bahitu zein biltegiratzeko gune nagusiak direla, baita biodibertsitate handia dutela ere.
Baso kudeaketako praktikak egokituz, esate baterako, zuhaitz-dentsitatea, garbiketaren intentsitatea zein maiztasuna, eta txandakatzearen iraupena aldatuz, bai eta sutearen ondorengo kudeaketa praktika jasangarriak ezarriz, lurzoruko karbono-erreserbak areagotu edo berotegi-efektuko gasen emisioak murriztu ditzake, eta biodibertsitatea sustatu.

D4.2/4.4/4.7, D4.6, D.5.2-5.3, D6.3
Mäkipää et al. 2023; Pérez-Izquierdo et al. 2025

02

Europa osoko baso lurzoruek ahalmen aldakorra baina esanguratsua dute berotegi-efektuko gasen isuri garbiak murrizten laguntzeko, eta beste ingurumen-arazo batzuk konpontzeko ere bai, biodibertsitatearen galerari, esaterako.
Potentzial hori baliatzeko, gomendagarria da, epe luzean eta eskala anitzetan, lurzoruko karbono-bahiketaren eta berotegi-efektuko gasen isurien jarraipen zientifikoa egitea, baita politikek babestutako eta tokian tokiko baldintzetara egokitutako praktikak ere.
Besteak beste egon daitezke, karbonoan aberatsak diren lurzoruak berreskuratzea, biodibertsitatea babestea eta sustatzea, eta baso-kudeaketa jasangarriko praktikak, hala nola, landaketa mistoak, ustiapen selektiboa eta estaldura jarraituko basogintza.

D1.1-13, D2.1-2.3, D3.5, D4.4/4.7, D5.2-5.3, D6.3
Lehtonen et al. 2023

03

Europa osoko baso lurzoruek karbono-iturri neto bihurtzeko arriskua dute. Baso mediterraneoetako lurzoruetako karbono-erreserbak oso kalteberak dira klima-aldaketak eragindako prezipitazio-aldaketen aurrean. Zohikaztegi borealetako baso lurzoruetako karbono-erreserbak kalteberak dira drainatze sakonaren ondorioz; izan ere, drainatze horrek ur-edukia murriztu eta aireztapena handitu du, materia organikoa deskonposatzeko joera handiagotuz.
Lurzoruaren osasuna kontserbatzeko eta aldaketen ondoren berreskuratzeko estrategiak, baso-kudeaketako praktikak zorrotz arautzea barne, funtsezkoak dira lurzoruaren etengabeko funtzionamendua eta karbonoaren biltegiratzea bermatzea.

D5.2-5.3, D6.3
Escobar et al. 2022